Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Факультет інформатики та обчислювальної техніки Кафедра автоматизованих систем обробки інформації та управління

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №1

з дисципліни "Комп'ютерна лінгвістика" на тему: "Ідентифікація автора тексту по розподілу частот буквосполучень"

Виконав: Турко М. В.

ст. гр. ІС-73

Перевірив: Фіногенов О. Д.

Лабораторна робота №1

Мета: вивчення методів визначення автора тексту за допомогою статистичного аналізу буквосполучень.

Варіант завдання: було обрано трьох українських авторів з різних часових періодів:

- ➤ М. Гоголь (1809-1852 pp.) "Вій", "Вечори на хуторі близь Диканьки", "Ніч проти Різдва";
- ➤ І. Нечуй-Левицький (1839-1918 pp.) "Кайдашева сім'я", "Князь Єремія Вишневецький", "Дві милі;
- ➤ В. Нестайко (1930-2014 рр.) "Тореадори з Васюківки", "Одиниця з обманом", "У країні сонячних зайчиків".

КОРОТКІ ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Формалізована задача розпізнавання автора тексту може бути представлена у наступний спосіб:

Нехай є бібліотека текстів, яка представлена у вигляді щільності функції розподілу або статистиці п-грамів (грамів, біграмів, триграмів і т.д.) для А відомих авторів. Нехай K_a — кількість текстів а—го автора, $N_{i,a}$ — кількість символів в і-му тексті цього автора, де $i=1,2,...,K_a$. Будемо вважати, що довжина кожного тексту достатня для проведення статистичного аналізу (тобто довжина тексту дає достатньо інформації про стиль автора в розрізі частоти зустрічі п-грамів).

Нехай $f_{i,a}(j)$ — функція щільності п-грамів відповідного тексту. де $j=1,...,a(n)=1,...,\Omega^n$ (Ω — розмір алфавіту або кількість символів, що

досліджуються). Для кожного автора визначимо середньозважене значення щільності функції розподілу, нехтуючи відмінністю (одиницею) між грамами, біграмами і далі, внаслідок $N_a >> n$:

$$F_a(j) = \frac{1}{N_a} \sum_{i=1}^{K_a} f_{i,a}(j) N_{i,a}, \quad N_a = \sum_{i=1}^{K_a} N_{i,a}.$$
 (1)

Значення $F_a(j)$ – будемо вважати авторським еталоном.

Введемо «бібліотечну норму» ρ_{ik} як відстань між щільністю функцій розподілу текстів i та k в нормі підсумованих функцій:

$$\rho_{ik} = \|f_i - f_k\| = \sum_{j=1}^{\alpha(n)} |f_i(j) - f_k(j)|.$$
(2)

Нехай в наявності є текст «0» невідомого автора, який необхідно ідентифікувати всередині даної бібліотеки. Автором тексту «0» вважається той з авторів «а», для якого норма $\rho_a^0 = |f_0 - F_a|$ різниці між щільністю функції розподілу $f_0(j)$ тексту «0» та середньою авторською щільністю функції розподілу $F_a(j)$ мінімальна:

$$\rho_a^0 = \|f_0 - F_a\|, \quad a^0 = \arg\min_{a} \rho_a^0.$$
 (6)

Дослідження російської мови показують, що найкращий результат по розпізнаванню автора відбувається при використанні 5 або 6 літерних буквосполучень, але в цьому випадку відсутня проста графічна інтерпретація результатів і тому в даній лабораторній роботі використані лише грами та біграми.

ХІД ВИКОНАННЯ

1. Опис програми

Реалізація програми для статистичного аналізу тексту було написано на мові програмування Python. Весь код лабораторної роботи міститься у додатках (сторінка ...).

а. Структура проєкту

На рисунку 1.1 зображена файлова структура проєкту. Дві папки: "analyze_results" - для збереження результатів статистичного аналізу тексту; "books source" - для текстів авторів.

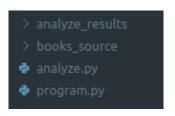

Рис.1.1 - файлова структура

Analyze.py містить методи для обробки тексту автора:

symbol_analyzer() - функція для підрахунку частоти кожної літери алфавіту, загальної кількості символів у тексті та частоти літер алфавіту у тексті. Результат записується у файл та виводиться гістограма частот. bigram_analyzer() - фукнція для підрахунку біграм у тексті. Результат записується у файл та використовується для побудови теплограми. heat map() - функція для побудови та виводу теплограми біграмів.

2. Статистичний аналіз текстів

Кількість символів для кожного твору автора наведена у таблиці 2.1. Таблиця 2.1 - кількість символів твору.

Автор	Твір	К-сть символів
	Вій	68 762
М. Гоголь	Вечори на хуторі близь Диканьки	394 483
	Ніч проти Різдва	78 742
	Кайдашева сім'я	253 905
І. Нечуй-Левицький	Князь Єремія Вишневецький	516 073
	Не той став	226 314
	Тореадори з Васюківки	783 704
В. Нестайко	Одиниця з обманом	179 121
	У країні сонячних зайчиків	251 056

Частота літер алфавіту по твору автора наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - частота символів.

	Частота символа у творі								
	М. Гоголь			I. Нечуй-Левицький			В. Нестайко		
Символ	Вій	Вечо ри на хуто рі близ ь Дика ньки	Ніч проти Різдв а	Кайда шева сім'я	Князь Єремі я Вишне вецьк ий	Не той став	Тореа дори з Васюк івки	Одини ця з обман ом	у країн і соняч них зайчи ків
A	0.0692	0.0689	0.076	0.0921	0.0751	0.0831	0.0726	0.0745	0.0728
Б	0.0169	0.0167	0.018	0.0168	0.0149	0.0179	0.0167	0.0149	0.0163
В	0.0509	0.0474	0.0487	0.0464	0.0485	0.0455	0.048	0.0476	0.0488
Γ	0.0153	0.0159	0.0132	0.0136	0.0151	0.0132	0.0144	0.015	0.0135
Ґ	0.0001	0.0	0.0001	0.0001	0.0001	0.0	0.0	0.0001	0.0
Д	0.0252	0.0269	0.0267	0.028	0.0266	0.0275	0.0274	0.0261	0.0243
Е	0.0356	0.0372	0.0374	0.0363	0.0396	0.0393	0.042	0.0372	0.0401
ϵ	0.0017	0.0033	0.0021	0.0023	0.004	0.0026	0.0034	0.0029	0.0028
Ж	0.0075	0.0073	0.0085	0.0066	0.0062	0.0084	0.0084	0.0075	0.0077
3	0.0217	0.0192	0.0196	0.0183	0.0225	0.0174	0.0203	0.0192	0.0226
И	0.0578	0.0552	0.053	0.0533	0.0587	0.0536	0.0544	0.0524	0.0555
Й	0.0115	0.0116	0.0121	0.0146	0.0139	0.0113	0.0102	0.0116	0.0137
К	0.0305	0.0318	0.0348	0.0354	0.0336	0.0282	0.0316	0.0359	0.0337
Л	0.0335	0.0302	0.0306	0.0401	0.0358	0.0282	0.031	0.033	0.0326

						1		1	
M	0.0234	0.0235	0.0252	0.024	0.0255	0.0268	0.0257	0.0241	0.0237
Н	0.046	0.047	0.0414	0.0409	0.0504	0.0476	0.0481	0.0477	0.0527
О	0.0866	0.0818	0.0825	0.0767	0.0778	0.0822	0.0771	0.0759	0.0732
П	0.0229	0.0223	0.0221	0.0233	0.024	0.0212	0.0229	0.0228	0.0215
P	0.032	0.0328	0.0291	0.0358	0.0341	0.031	0.0336	0.036	0.034
С	0.0354	0.035	0.035	0.0337	0.0362	0.0397	0.0326	0.0343	0.0352
Т	0.0387	0.0395	0.0406	0.0386	0.0372	0.0401	0.0399	0.0383	0.0375
У	0.0299	0.0296	0.0312	0.0257	0.0252	0.0242	0.0323	0.0327	0.0304
Φ	0.004	0.0006	0.0002	0.0	0.0002	0.0006	0.001	0.0014	0.0005
X	0.0103	0.0098	0.0102	0.0112	0.0099	0.0087	0.0093	0.0102	0.0103
Ц	0.0046	0.0056	0.0064	0.0051	0.0064	0.0057	0.0058	0.0057	0.0061
Ч	0.014	0.0147	0.0161	0.0123	0.0117	0.0133	0.013	0.0129	0.0158
Ш	0.0089	0.0079	0.0091	0.0114	0.0075	0.0065	0.0085	0.0076	0.007
Щ	0.0057	0.0058	0.0066	0.0041	0.0044	0.0045	0.0059	0.0042	0.0055
I	0.044	0.0429	0.0397	0.0373	0.0423	0.0429	0.0436	0.0455	0.0448
Ϊ	0.004	0.0043	0.0035	0.0046,	0.0056	0.0047	0.0031	0.0031	0.0037
Ь	0.0113	0.0148	0.0131	0.0127	0.0169	0.013	0.0144	0.0146	0.0127
Ю	0.0061	0.0074	0.0069	0.0063	0.0058	0.0066	0.007	0.0064	0.0065
Я	0.0187	0.02	0.0206	0.0166	0.0189	0.018	0.022	0.0189	0.0221
Пробіл	0.176	0.1831	0.1801	0.1756	0.1652	0.1777	0.1738	0.1797	0.1721

На рисунках 2.1-2.12 зображені гістограми частот на основі таблиці 2.1.

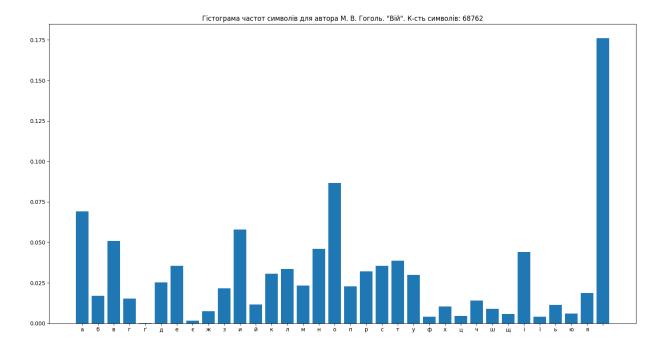
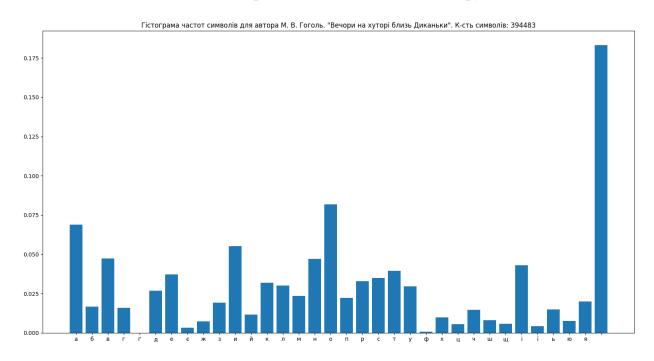

Рис. 2.1 - гістограма частот символів з твору "Вій"

 $Puc.\ 2.2$ - гістограма частот символів з твору "Вечори на хуторі близь Диканьки"

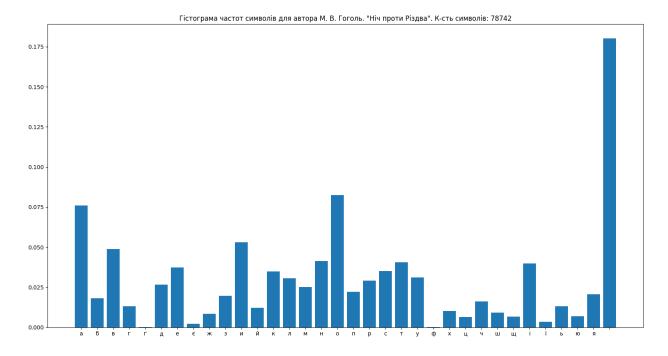

Рис. 2.3 - гістограма частот символів з твору "Ніч проти Різдва"

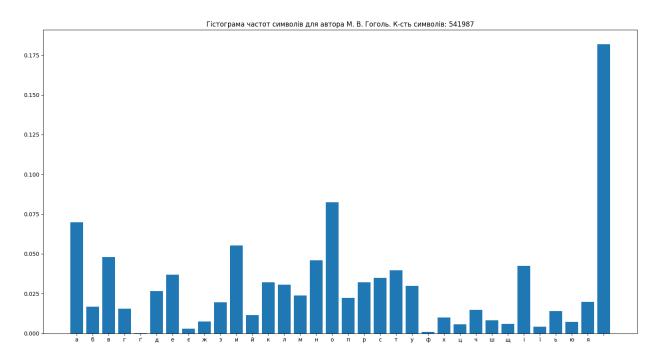

Рис. 2.4 - сумарна гістограма частот символів М. Гоголя

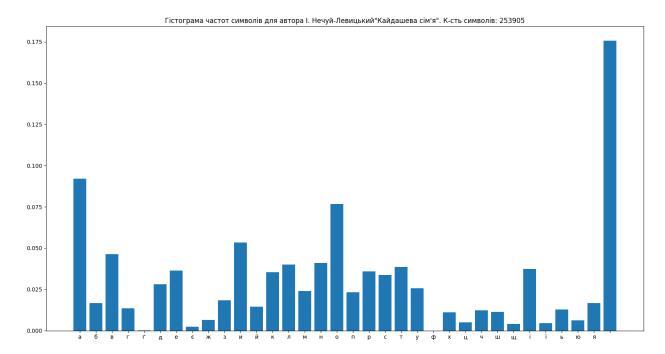

Рис. 2.5 - гістограма частот символів з твору "Кайдашева сім'я"

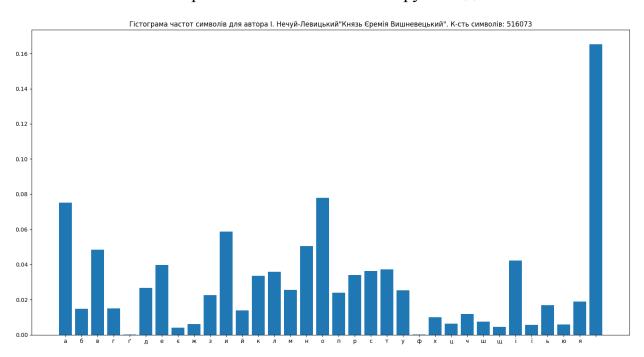

Рис. 2.6 - гістограма частот символів з твору "Князь Єремія Вишневецький"

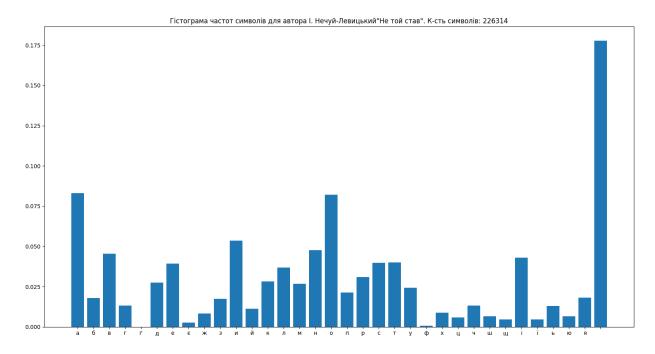

Рис. 2.7 - гістограма частот символів з твору "Не той став"

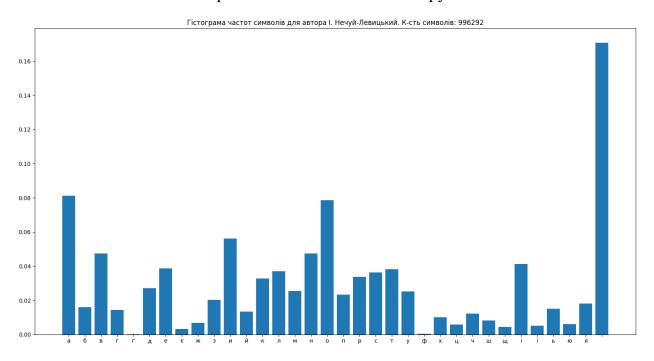

Рис. 2.8 - сумарна гістограма частот символів І. Нечуй-Левицький

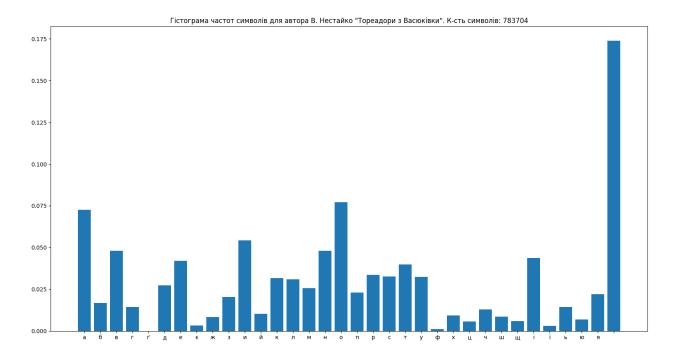

Рис. 2.9 - гістограма частот символів з твору "Тореадори з Васюківки"

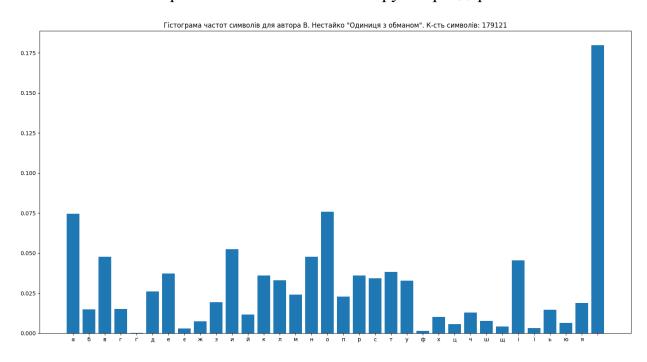

Рис. 2.10 - гістограма частот символів з твору "Одиниця з обманом"

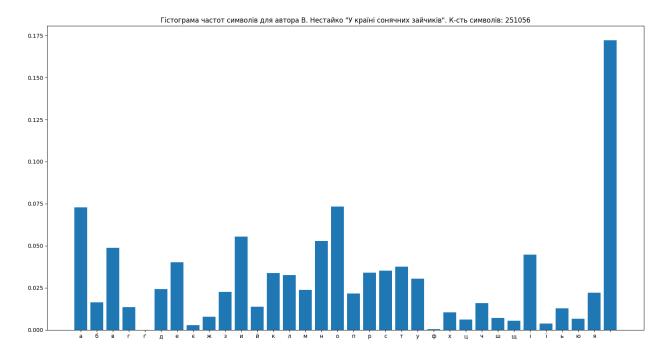

Рис. 2.11 - гістограма частот символів з твору "У країні сонячних зайчиків"

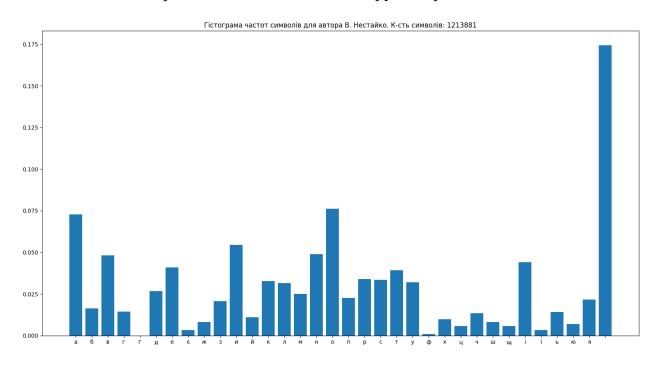

Рис. 2.12 - сумарна гістограма частот символів В. Нестайко

На рисунках 2.13-2.15 зображені теплові діаграми біграмів кожного автора.

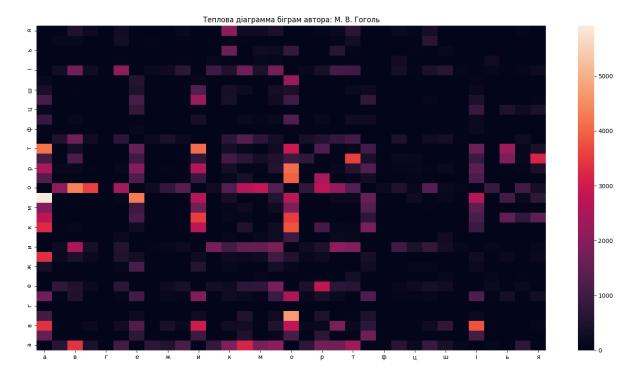

Рис. 2.13 - сумарна гістограма частот символів М. Гоголь

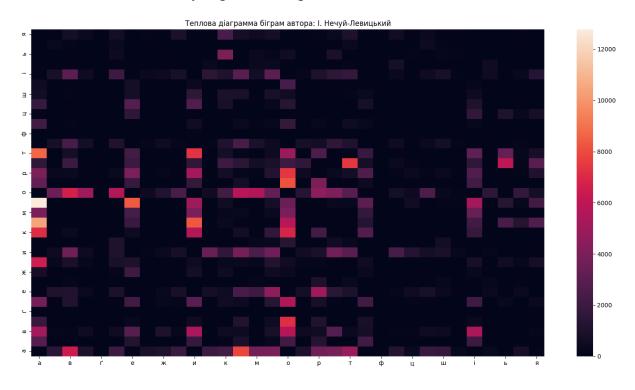

Рис. 2.14 - сумарна гістограма частот символів І. Нечуй-Левицький

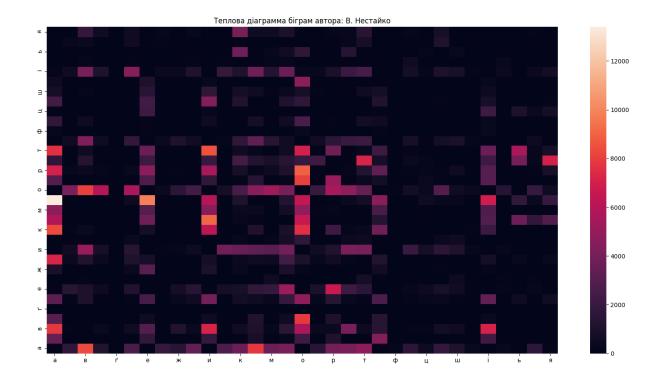

Рис. 2.15 - сумарна гістограма частот символів В. Нестайко

На рисунках 2.16-2.18 зображені гістограми різниці частот використання букв українського алфавіту для сукупного набору творів кожного автора та загальної частоти використання букв українського алфавіту.

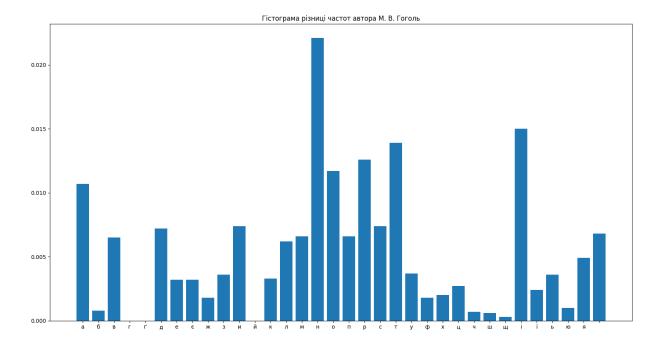

Рис. 2.16 - гістограма різниці частот М. Гоголя

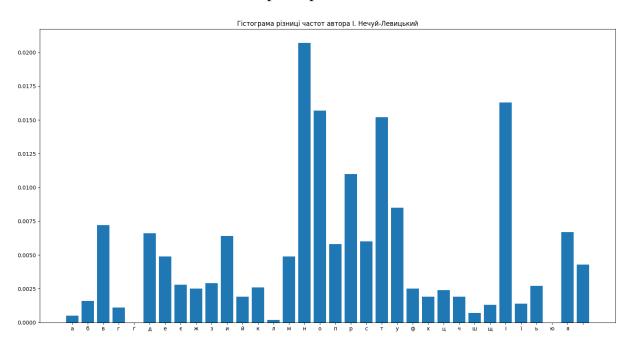

Рис. 2.17 - гістограма різниці частот І. Нечуй-Левицький

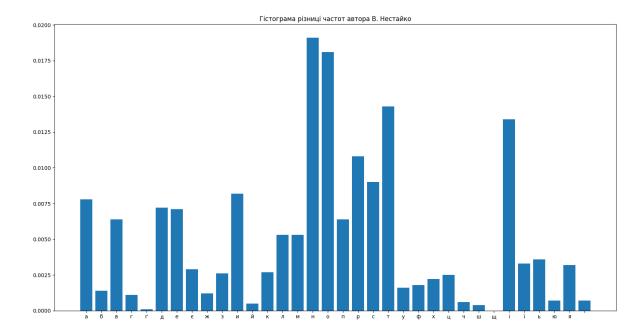

Рис. 2.18 - гістограма різниці частот В. Нестайко

На рисунках 2.19-2.21 зображено теплові діаграми різниці використання пар букв українського алфавіту для сукупного набору творів між кожною парою авторів.

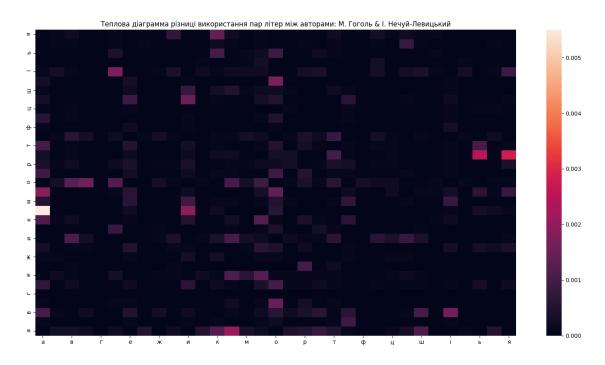

Рис. 2.19 - теплова діаграма між М. Гоголем та І. Нечуем-Левицьким

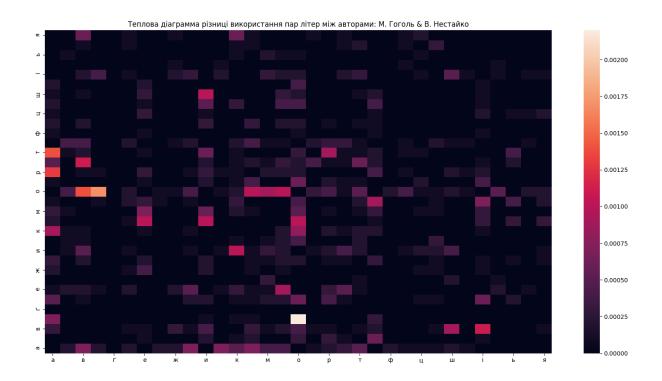

Рис. 2.20 - теплова діаграма між М. Гоголем та В. Нестайко

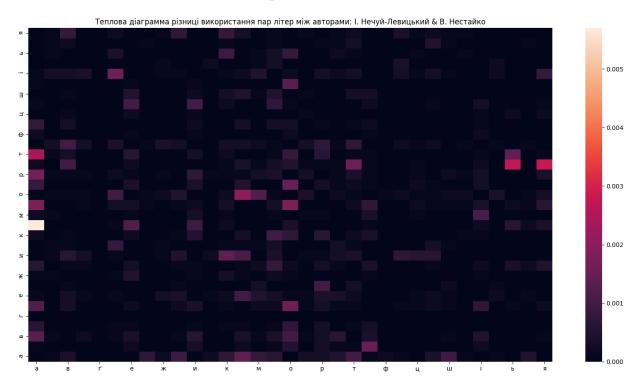

Рис. 2.21 - теплова діаграма між І. Нечуем-Левицьким та В. Нестайко

3. Визначення автора за невідомим текстом

Для дослідження можливості визначення автора невідомого тексту за допомогою порівняння функцій щільності грамів та біграмів було взято текст М. Гоголя "Вечір проти Івана Купала".

У таблиці 3.1 наведені значення різниць між функціями щільності для грамів.

Таблиця 3.1 - визначення автора невідомого тексту за грамами

Розмір уривку тексту	М. Гоголь	I. Нечуй-Левицький	В. Нестайко	Визначено автора
5000	0.0695	0.1073	0.0841	М. Гоголь
10000	0.0549	0.0847	0.0571	М. Гоголь
25000	0.0385	0.0661	0.0437	М. Гоголь
50000	0.0357	0.0611	0.0449	М. Гоголь

У таблиці 3.2 наведені значення різниць між функціями щільності для біграмів.

Таблиця 3.2 - визначення автора невідомого тексту за біграмами

Розмір уривку тексту	М. Гоголь	I. Нечуй-Левицький	В. Нестайко	Визначено автора
5000	0.1813	0.2338	0.2055	М. Гоголь
10000	0.1371	0.197	0.1729	М. Гоголь
25000	0.0984	0.1621	0.1312	М. Гоголь
50000	0.0905	0.1568	0.1294	М. Гоголь

Висновок:

Виконавши статистичний аналіз обраних авторів та їх текстів були отримані характеристики частот грамів та біграмів. На теплових діаграмах порівнянь частотних значень біграм авторів (див. рис. 2.19-2.21) можна побачити, що Гоголь та Нестайко більш схожі, аніж Гоголь та Нечуй-Левицький.

В якості невідомого тексту було обрано твір М. Гоголь. Для кожного розміру уривка було правильно вгадано автора. Також, можна стверджувати, що при збільшенні розміру уривку характеристики тексту стають точнішими до еталону автора. Тобто різниця між функціями щільності зменшується. (див. табл. 3.1 та табл. 3.2.). Порівняння функцій щільності біграмів підтвердили рисунки теплограм, а саме - схожість авторів у порядку Гоголь -> Нестайко -> Нечуй-Левицький.

Додатки:

1. Усі книги було взято з бібліотеки javalibre

2. Лістинг:

```
Program.py
from analyze import *
def main():
 with open('books source/gogol viy.txt', 'r') as f:
   gogol book 1 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/gogol vechori na hytori.txt', 'r') as f:
   gogol book 2 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/gogol nich.txt', 'r') as f:
   gogol\ book\ 3 = f.read()
   f.close()
 gogol books = [gogol book 1, gogol book 2, gogol book 3]
 gogol symbols result =
open('analyze results/gogol symbols result 1.txt', 'w')
 gogol bigram result = open('analyze results/gogol bigram result 1.txt',
'w')
```

```
gogol = Analyze(author='M. Гоголь', books list=gogol books)
 gogol.symbol analyze(gogol symbols result, False)
 gogol.bigram analyze(gogol bigram result)
 # gogol.heat map()
 # gogol.symbol substraction()
#-----
-----#
 with open('books source/nechui netoi.txt', 'r') as f:
   nechui book 1 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/nechui kaidash.txt', 'r') as f:
   nechui book 2 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/nechui kniaz.txt', 'r') as f:
   nechui book 3 = f.read()
   f.close()
 nechui books = [nechui book 1, nechui book 2, nechui book 3]
 nechui symbols result =
open('analyze results/nechui symbols result 1.txt', 'w')
```

```
nechui bigram result =
open('analyze results/nechui bigram result 1.txt', 'w')
 nechui = Analyze(author='I. Нечуй-Левицький',
books list=nechui books)
 nechui.symbol analyze(nechui symbols result, False)
 nechui.bigram_analyze(nechui_bigram_result)
 # nechui.heat map()
 # nechui.symbol substraction()
_____#
 with open('books source/nestaiko toreadori.txt', 'r') as f:
   nestaiko book 1 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/nestaiko odunica.txt', 'r') as f:
   nestaiko book 2 = f.read()
   f.close()
 with open('books source/nestaiko zaichiki.txt', 'r') as f:
   nestaiko book 3 = f.read()
   f.close()
```

```
nestaiko books = [nestaiko book 1, nestaiko book 2, nestaiko book 3]
 nestaiko symbols result =
open('analyze results/nestaiko symbols result 1.txt', 'w')
 nestaiko bigram result =
open('analyze results/nestaiko bigram result 1.txt', 'w')
 nestaiko = Analyze(author='B. Hестайко', books list=nestaiko books)
 nestaiko.symbol analyze(nestaiko symbols result, False)
 nestaiko.bigram analyze(nestaiko bigram result)
 # nestaiko.heat map()
 # nestaiko.symbol substraction()
#-----
-----#
 authors bigram comprassion(gogol, nechui)
 authors bigram comprassion(gogol, nestaiko)
 authors bigram comprassion(nechui, nestaiko)
#-----
-----#
 with open('books source/gogol vechir.txt', 'r') as f:
  gogol unknow book = f.read(50000)
  f.close()
```

```
gogol unknow symbols =
open('analyze results/gogol unknown result.txt', 'w')
 gogol unknow bigram =
open('analyze results/gogol unknown bigram.txt', 'w')
 unknown gogol = Analyze(author='Невідомий',
books list=[gogol unknow book])
 unknown gogol.symbol analyze(gogol unknow symbols, False)
 unknown gogol.bigram analyze(gogol unknow bigram)
 authors symbol density = [gogol.alphabet freq dict,
nechui.alphabet freq dict, nestaiko.alphabet freq dict]
 authors bigram density = [gogol.bigram freq dict,
nechui.bigram freq dict, nestaiko.bigram freq dict]
 authors names = [gogol.name, nechui.name, nestaiko.name]
 #guess book symbols(unknown gogol.alphabet freq dict,
authors symbol density, authors names) # symbol guessing
 #guess book symbols(unknown gogol.bigram freq dict,
authors bigram density, authors names) # bigram guessing
#-----
-----#
def authors bigram comprassion(author1, author2):
 author1 bigram = author1.bigram freq dict
 author2 bigram = author2.bigram freq dict
```

```
string alphabet = 'абвгтдеєжзийклмнопрстуфхцчшщіїьюя'
 bigram matrix = np.array([[.0]*33]*33)
 for first in string alphabet:
   for second in string alphabet:
     key = first + second
    i = string alphabet.index(first)
    i = string alphabet.index(second)
    if key in author 1 bigram and key in author 2 bigram:
      bigram matrix[i][j] =
abs(author1 bigram[key]-author2 bigram[key])
    elif key in author1 bigram and author1 bigram[key]!=.0:
        bigram matrix[i][j] = author1 bigram[key]
    elif key in author 2 bigram and author 2 bigram [key] != .0:
        bigram matrix[i][i] = author2 bigram[key]
 sns.heatmap(pd.DataFrame(data=bigram matrix,
columns=author1.col name, index=author1.row name)).invert yaxis()
 plt.title(fTеплова діаграмма різниці використання пар літер між
авторами: {author1.name} & {author2.name}')
 plt.show()
#-----
def guess book symbols(unknow book density, density list, authors list):
```

```
density_diff = [.0]*len(density_list)
  for i in range(len(density list)):
   for letter in unknow book density:
     if letter in density list[i]:
       density diff[i] += (abs(unknow book density[letter] -
density list[i][letter]))
   for num in range(len(density diff)):
     density diff[num] = round(density diff[num], 5)
 min dif = density diff.index(min(density diff))
 print(f"\nМожливі автори: {authors list} "
     f"\nРізниця між функціями щільностей невідомого тексту i
авторів: {density diff}"
     f"\nАвтор невідомого тексту: {authors list[min dif]}")
main()
Analyze.py
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns
import pandas as pd
class Analyze(object):
  def init (self, author, books_list):
     self.name = author
```

```
self.books = books list
     self.bigram matrix = np.array([[0]*33]*33)
     self.string alphabet = 'абвгтдеєжзийклмнопрстуфхцчшщіїьюя'
     self.ukrainian freq dict = {'a': 0.0807, '6': 0.0177, 'B': 0.0545, '\Gamma':
0.0154, 'r': 0.0001, '\pi': 0.0338, 'e': 0.0338, '\epsilon': 0.0061,
                  'ж': 0.0093, 'з': 0.0232, 'и': 0.0626, 'й': 0.0116, 'к': 0.0354,
'\pi': 0.0369, 'm': 0.0303, 'H': 0.0681,
                  'o': 0.0942, 'π': 0.0290, 'p': 0.0448, 'c': 0.0424, 'T': 0.0535,
'y': 0.0336, '\phi': 0.0028, 'x': 0.0119,
                  'ц': 0.0083, 'ч': 0.0141, 'ш': 0.0076, 'ш': 0.0056, 'i': 0.0575,
'ї': 0.0065, 'ь': 0.0177, 'ю': 0.0061,
                  'я': 0.0248, ' ': 0.175}
     self.alphabet dict = dict()
     self.alphabet freq dict = dict()
     self.bigram dict = dict()
     self.bigram freq dict = dict()
     self.col name = []
     self.row name = []
     for i in self.string alphabet:
        self.alphabet dict[i] = 0
        self.col name.append(i)
        self.row name.append(i)
     self.alphabet dict[''] = 0
     self.count symbols = 0
```

def symbol_analyze(self, result_file, flag):

```
for text in self.books:
       for letter in text.lower():
          if letter in self.alphabet dict:
             self.alphabet dict[letter] += 1
             self.count symbols += 1
     for letter in self.alphabet dict:
       self.alphabet freq dict[letter] =
round(self.alphabet dict[letter]/self.count symbols, 4)
     if flag is True:
       plt.bar(self.alphabet freq dict.keys(),
self.alphabet freq dict.values())
       plt.title(f'Гістограма частот символів для автора {self.name}.
К-сть символів: {self.count symbols}')
       plt.show()
     result file.write(str(self.alphabet freq dict))
  def symbol substraction(self):
     difference dict = self.alphabet freq dict
     for letter in difference dict:
       difference dict[letter] = abs(difference dict[letter] -
self.ukrainian freq dict[letter])
     plt.bar(difference dict.keys(), difference dict.values())
     plt.title(f'Гістограма різниці частот автора {self.name}')
     plt.show()
```

```
def bigram analyze(self, result file):
     for text in self.books:
       for i in range(len(text)-1):
          symbol = text[i].lower()
          next symbol = text[i+1].lower()
          if symbol != ' ' and next symbol != ' ':
            if symbol in self.alphabet dict and next symbol in
self.alphabet dict:
               bigram = symbol + next symbol
               if bigram in self.bigram_dict:
                  self.bigram dict[bigram] += 1
               else:
                  self.bigram dict[bigram] = 1
     for bigram in self.bigram dict:
       self.bigram freq dict[bigram] =
round(self.bigram dict[bigram]/self.count symbols, 4)
     result file.write(str(sorted(self.bigram freq dict.items())))
  def heat map(self):
     for first in self.string alphabet:
       for second in self.string alphabet:
          key = first + second
          if key in self.bigram dict:
```

```
i = self.string_alphabet.index(first)
j = self.string_alphabet.index(second)
self.bigram_matrix[i][j] = self.bigram_dict[key]
```

```
sns.heatmap(pd.DataFrame(data=self.bigram_matrix, columns=self.col_name, index=self.row_name)).invert_yaxis() plt.title(f'Теплова діаграмма біграм автора: {self.name}') plt.show()
```